

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З УПРАВЛІННЯ ЗОНОЮ ВІДЧУЖЕННЯ
(ДАЗВ)

01130, м. Київ, бул. Лесі Українки, 26, тел./факс (044) 594-82-45, тел.: (044) 594-82-42,
e-mail: office@dazv.gov.ua, www.dazv.gov.ua, код ЄДРПОУ: 37536183

№ _____

На № _____ від _____

Рахункова палата України

Про надання інформації

Державне агентство України з управління зоною відчуження надає інформацію щодо виконання рішення Рахункової палати «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС» від 09.06.2020 № 13-2.

Додаток: на 11 арк. в 1 прим.

Т.в.о. Голови

Андрій ПЛЯЦКО

ІНФОРМАЦІЯ

щодо стану виконання рішення Рахункової палати України «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС»

1. Стосовно здійснення за участю Національної академії наук України аналізу виконання заходів Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему всіма виконавцями та оцінку досягнення запланованих до 2020 року результатів.

Державне агентство України з управління зоною відчуження листом від 17.08.2020 № 02-2691/2.1-20 направило до Національної академії наук України матеріали для проведення аналізу виконання заходів Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та отримало відповіді, що додаються.

2. Стосовно вжиття заходів щодо забезпечення дотримання основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.

Відповідно до наказу ДАЗВ від 06.12.2019 № 245-19 «Про затвердження Плану заходів ДАЗВ щодо усунення виявлених порушень і недоліків за результатами державного фінансового аудиту використання бюджетних програм Державним агентством України з управління зоною відчуження за період з 01.01.2016 по 31.12.2018» визначено зобов'язання керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління ДАЗВ, розробити та затвердити порядки організації та здійснення внутрішнього контролю на своїх підприємствах, в установах та організаціях відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 та внутрішнього порядку ДАЗВ, який підприємствами, установами та організаціями виконаний повністю.

3. Надати на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему щодо:

- державного замовника та керівника програми;
- виконавців заходів і завдань;
- порядку здійснення контролю за виконанням заходів і завдань;
- критеріїв оцінки досягнутих показників;
- порядку моніторингу досягнення очікуваних результатів виконання.

ДАЗВ розроблено законопроект «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» на період з 2021 до 2031 роки. Об'єм фінансування на 10 років складає 32702,86 млн. грн., крім того на 2021 рік – 2246,61 млн. грн.

На сьогоднішній день проект Закону пройшов всі процедури щодо проходження Стратегічно екологічної оцінки та 23.09.2020 направлений на погодження до Мінфіну, Мінекономрозвитку, МОЗ, Мінсоцполітики, Держатомрегулювання, НАНУ України.

Відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 були отримані погодження, пропозиції та зауваження від ЦОВВ.

Висновок від Мінфіну наразі не отримано, всупереч вимогам Регламенту Кабінету Міністрів України, що затримує подальше направлення законопроекту до Кабінету Міністрів України та його подання на розгляд Верховної Ради України.

4. Стосовно розгляду доцільності виконання Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему шляхом розроблення та реалізації державних інвестиційних проєктів за заходами програми.

Для виконання заходів зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему розроблено інвестиційні проєкти «Реалізація другого пускового комплексу НБК та реконструкція об'єкта «Укриття»» та «Створення комплексної системи поводження з радіоактивними матеріалами, які утворюються під час зняття з експлуатації енергоблоків та реконструкції об'єкта «Укриття», які були затверджені Міжвідомчою комісією з питань державних інвестиційних проєктів. Фінансування цих інвестиційних проєктів здійснюється за відповідними бюджетними програмами (КПКВК 2708810 та КПКВК 2708820).

Але реалізація цих державних інвестиційних проєктів не охоплює усіх завдань та заходів зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Тому виконання Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему є доцільним і відповідно до доручення Прем'єр-міністра України від 21.12.2020 № 50383/1/1-20 щодо невідкладного виконання Указу Президента України від 09.12.2020 № 556/2020 потребує актуалізації.

5. Розглянути доцільність запровадження нової бюджетної програми для виконання Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему за напрямом соціального забезпечення.

Відповідно до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, затвердженої Законом України від 15 січня 2009 року № 886, завдання щодо соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС та мешканців міста Славутич у зв'язку з достроковим зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС розв'язується шляхом:

створення умов для збереження кваліфікованого персоналу Чорнобильської АЕС;

забезпечення соціальних виплат і гарантій персоналу Чорнобильської АЕС, що вивільняється, та мешканців міста Славутич;

збереження та розвитку соціальної інфраструктури міста Славутич. створення компенсуючих робочих місць у місті Славутич для працевлаштування персоналу Чорнобильської АЕС, що вивільняється.

У державному бюджеті щорічно передбачаються бюджетні програми головним розпорядникам бюджетних коштів на забезпечення цих завдань. Зокрема Мінсоцполітики на витрати із соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, м. Славутич передбачається трансферт із державного бюджету на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутич. Зокрема, у 2020 році це бюджетні програми:

КПКВК 2501200 Мінсоцполітики «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» із сумою бюджетних коштів 1357,3 млн грн (додаток № 3 до Закону);

КПКВК 3511060 Мінфін «Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам» за якою згідно додатку № 6 місту Славутич на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутич передбачено – 30 млн гривень.

Разом з цим, питання запровадження нової бюджетної програми не належить до компетенції ДАЗВ.

6. Стосовно доцільності ініціювання на підставі статті 18 Закону України від 17.03.2011 № 3166 «Про центральні органи виконавчої влади» питання проведення службових розслідувань стосовно посадових осіб ДАЗВ та працівників ДСП ЧАЕС, дії яких призвели до оскарження рішень про звільнення працівників в результаті припинення підприємства (ДП «УЗФО ЧАЕС») та заподіяння значної матеріальної шкоди державі через безспірне списання з ДСП ЧАЕС 19 615,3 тис. гривень.

Пунктом 1 Плану заходів ДАЗВ щодо усунення виявлених порушень і недоліків за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, затвердженого наказом ДАЗВ від 13.08.2020 № 162-20, передбачено визначити доцільність проведення службового розслідування стосовно посадових осіб ДАЗВ та ДСП ЧАЕС.

19.04.2018 Господарським судом Київської області видано наказ про стягнення з ДСП ЧАЕС 19 615 253,02 грн відповідно до рішення зазначеного суду від 26.12.2017 по справі № 911/3146/17 за позовом НАК «Нафтогаз України».

З метою погашення зазначеної заборгованості ДСП ЧАЕС підготовлено відповідну довідку про зміни до плану використання бюджетних коштів на 2018 рік.

Листами ДСП ЧАЕС від 17.12.2018 № 394/2 та від 18.12.2018 № 394/4 надано ДАЗВ пояснення щодо необхідності погашення такої заборгованості без відкриття виконавчого провадження, оскільки відповідно до статті 27 Закону України «Про виконавче провадження» виконавчий збір стягується державним виконавцем у розмірі 10 відсотків суми, що підлягає примусовому стягненню, поверненню, або вартості майна боржника, що підлягає передачі стягувачу за виконавчим документом, заборгованості із сплати аліментів (1 931 525,30 грн).

На момент виникнення спірних правовідносин, а саме укладення та дії договору купівлі-продажу природного газу від 27.02.2014 № 2379/14-КП-17 між ДСП ЧАЕС і НАК «Нафтогаз України» та відкритого провадження по справі № 911/3146/17 за позовом НАК «Нафтогаз України» в результаті неналежного виконання зазначеного договору, генеральним директором ДСП ЧАЕС був Грамоткін Ігор Іванович (підписант договору).

При цьому, відповідно до пункту 7.10 діючої на момент виникнення зазначених правовідносин редакції Статуту ДСП ЧАЕС генеральний директор підприємства несе відповідальність за виконання покладених на нього завдань, що визначені Статутом, під час реалізації своїх прав і виконання обов'язків повинен діяти в інтересах підприємства, організовує виробничо-господарську та іншу діяльність підприємства, розпоряджається коштами та майном підприємства відповідно до законодавства, укладає договори, несе відповідальність за додержання фінансової дисципліни і вимог законодавства тощо.

Грамоткіна І.І. було звільнено із займаної посади 03.09.2018 за власним бажанням у зв'язку із виходом на пенсію.

При цьому, відповідно до Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 № 950, службове розслідування проводиться стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Враховуючи викладене, проведення службового розслідування відносно Грамоткіна І.І. не вбачається можливим з огляду на те, що останній не являється на сьогодні службовою особою ДСП ЧАЕС.

Також, необхідно зазначити, що відповідно до статті 96 Цивільного кодексу України юридична особа самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями. Учасник (засновник) юридичної особи не відповідає за зобов'язаннями юридичної особи, а юридична особа не відповідає за зобов'язаннями її учасника (засновника), крім випадків, встановлених установчими документами та законом.

Рішення щодо погодження довідки про зміни до плану використання бюджетних коштів на 2018 рік прийнято з метою економії бюджетних коштів у розмірі 1 931 525,30 грн, що складає 10 відсотків суми, що підлягає примусовому стягненню, поверненню, або вартості майна боржника, що підлягає передачі стягувачу за виконавчим документом, відповідно до статті 27 Закону України «Про виконавче провадження».

Пунктом 2 Плану заходів ДАЗВ щодо усунення виявлених порушень і недоліків за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, затвердженого наказом ДАЗВ від 13.08.2020 № 162-20, передбачено визначити доцільність проведення службового розслідування стосовно посадових осіб ДАЗВ та ДСП ЧАЕС.

У результаті припинення ДП «УЗФО Чорнобильської АЕС» ряд працівників звернулося до суду з метою оскарження рішень про їх звільнення (17).

Судами першої інстанції позовні вимоги зазначених працівників задоволено.

При цьому, ДСП ЧАЕС, з метою захисту інтересів підприємства, та, враховуючи незгоду з прийнятими рішеннями, здійснюється наразі їх оскарження в апеляційному або касаційному порядку.

Враховуючи викладене, висновки Рахункової палати щодо можливих втрат державного бюджету є передчасними, а, таким чином, проведення можливих службових розслідувань є також передчасним.

Крім того, відповідно до інформації ДСП ЧАЕС, виплати, пов'язані з поновленням працівників на роботі, здійснюються/будуть здійснюватися за рахунок власних надходжень підприємства.

Таким чином, у випадку задоволення судами апеляційної/касаційної інстанції позовних вимог працівників, втрати державного бюджету будуть відсутні.

Разом з цим, інформуємо на неможливість ДАЗВ забезпечити проведення службового розслідування у запропонований Рахунковою палатою спосіб, оскільки стаття 18 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» визначає повноваження міністра у відносинах з центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується через міністра.

На виконання пункту 2 Плану заходів ДАЗВ щодо усунення виявлених порушень і недоліків за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на підтримку у безпечному стані

енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, затвердженого наказом ДАЗВ від 13.08.2020 № 162-20, на підставі наказу ДАЗВ від 13.11.2020 № 227-20 «Про проведення перевірки на ДСП «Чорнобильська АЕС», було проведено перевірку правової роботи на підприємстві. За результатами даної перевірки складено довідку, що містить висновки та рекомендації щодо покращення стану правової роботи на ДСП «Чорнобильська АЕС».

7. Щодо питання фінансового забезпечення відшкодування витрат Пенсійному фонду України на виплату та доставку пільгових пенсій, а також встановлення заробітної плати працівникам ДСП «Чорнобильська АЕС» в розмірі не нижчому від середньої заробітної плати працівників відповідних професій та посад на діючих атомних електростанціях України, як це передбачено статтею 12 Закону України від 11.12.1998 р. №309

Відшкодування Пенсійному фонду витрат з виплати та доставки пенсій (308 862,4 тис. грн) є обов'язковими витратами підприємств, які визначені законодавством і які мають враховуватися у вартості робіт та заходів, що виконуються підприємством. Законодавець не передбачив для державних спеціалізованих підприємств, що здійснюють діяльність у зоні відчуження та виконують визначені законодавством завдання і заходи за Загальнодержавною програмою, виключення щодо відшкодування витрат на виплату і доставку пільгових пенсій окремим категоріям громадян. Законопроекти з цього питання вже декілька років вносяться до Верховної Ради України (зокрема законопроект за реєстр. № 2380 від 05.11.2019).

Тому ці витрати підприємства мають здійснювати у межах коштів, які вони отримують на виконання відповідних заходів, як обов'язкові елементи витрат таких же як сплата обов'язкових податків, нарахування на зарплату тощо, незалежно в яких сумах та чи були вони враховані під час визначення вартості робіт за завданнями та заходами Загальнодержавної програми. Невиконання цих виплат призводить до виникнення заборгованості та, відповідно, штрафних санкцій та додаткових непродуктивних бюджетних витрат.

Окремим напрямком вказані витрати не можуть передбачатися за бюджетною програмою КПКВК 2408120 «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС», як не може бути і окремої бюджетної програми у ДАЗВ щодо відшкодування цих витрат, тому що вони є одним із елементів витрат підприємств, які виникають у результаті їх діяльності. Дійсно, такі витрати впливають на вартість виконання Загальнодержавної програми та призводять до її подорожчання і прийняття рішення на законодавчому рівні щодо звільнення підприємств зони, які задіяні у реалізації Загальнодержавної програми, буде сприяти економії бюджетних

коштів, що виділяються на Загальнодержавну програму для виконання її робіт та заходів.

Щодо встановлення заробітної плати працівникам ДСП «Чорнобильська АЕС» у розмірі не нижчому від середньої заробітної працівників відповідних професій та посад на діючих атомних станціях України, як це передбачено статтею 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему», то витрати із заробітної плати є елементом витрат ДСП «Чорнобильська АЕС», які мають враховуватися під час формування кошторису витрат на роботи і заходи, що виконуються підприємством за Загальнодержавною програмою, та не можуть передбачатися за окремою бюджетною програмою.
